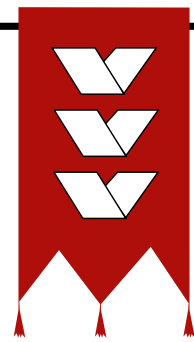

Vesteristen VIESTI

SINNIKKYYS

TOIMELIAISUUS

ELÄMÄNHALU

No. 28

AMERIKAN VESTERISIÄ

HAASTATELTAVANA
TUTKIJATOHTORI
EERO VESTERINEN

SIIDERINTEKIJÄ
JARNO VESTERINEN

KESÄTERVEISIÄ
MIKKELISTÄ

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

Viime vuoden puheenjohtajan palstalla käsiteltiin mm. ympäristöasioita. Siellä mainitsin uskoni tekniikkaan yhtenä ratkaisuna päästöongelmiin. Ilahduttavasti sain joulun jälkeen puhelun Tampereelta, Pertti Vesteriseltä, joka toimii siellä taloyhtiön hallituksen puheenjohtajana. Heillä energiansäästö on ollut ohjelmassa kauan ja nyt taloyhtiö on hiili-dioxidipäästöjen suhteen jopa negatiivinen. Pertin juttu on toisaalla lehdes-sämme.

Urheiluteema sai vastaavasti Kyösti Vesterisen, moninkertaisen Sulkavan soutujen Suomenmestarin kirjoittamaan jutun omasta urastaan.

Minua ilahduttaa, että Viestillemme annetaan palautetta ja se synnyttää lukijoissamme ajatuksia. Lisää palautetta toivotaan!

Tänä vuonna keskusteluun nousi naudanliha ja maitotuotteet. Osasyynä olivat varmasti suuret metsäpalot etenkin Brasiliassa, jossa laidunmaata ja soijanviljelyä varten poltettiin paljon sademetsää. Tämäkin keskustelu kävi isoilla kierroksilla.

Kun aikaa hieman kului, Suomen karjalaisuus näkyi jo hieman paremmassa valossa. Täällä ei karjaa syötetä soijarehulla vaan pääasiassa kotimaisella nurmella. Nurmipohjaiset laidunmaat toimivat tehokkaina hiilinieluinä.

Lähes kokonaan keskustelusta unohtui ruokahävikki, joka muodostaa suomalaisten hiilijalanjäljestä noin 15 %, kunnes Ikaalisten Kylpylähotellin keittiöpäällikkö esitti kuvia aamiaisilta tulevasta hävikistä.

Itse olen syönyt kasvispihvejä jo 1980-luvulla tekemättä siitä numeroa, mutta yhtä lailla minulle on maistunut hyvä pippuripihvi. Vähentämällä punaisen lihan syöntiä, mutta

sitten kun sitä syö, niin suosimalla kotimaista lihaa ja lisäämällä vihanneksia ja kauden kasviksia voi jokainen tehdä oman osansa, ei pelkästään maailman vaan myös oman terveytensä hyväksi.

Itselle yksi kuluneen vuoden kohokohta oli vierailu Michiganin Kuparisaarille. Pääsin katselemaan isoisän veljen Emilin jalanjälkiä Keneenawin niemimaalla.

Nyt seutu oli hiljainen ja asukasmäärä vähäinen, vuoden 2010 väestönlaskennassa reilu 2000.

Vanhojen kuvien perusteella sai aistia hieman tunnelmaa 1900-luvun vaihteesta ja alkupuolelta, kun asukkaita oli lähemmäs 8000. Calumetin kaupungissa, jossa Emil asui, nykyinen asukasmäärä on vähän yli 700, kun se suurimmillaan oli lähes 5000.

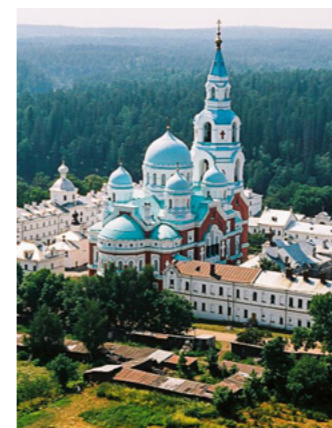
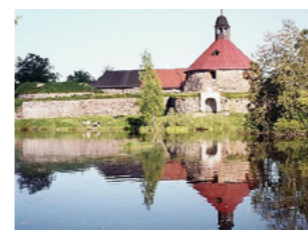
Lähes jokaisella, joiden kanssa aloin jutella, löytyi suvustaan suomalaista sukua.

Kun vieraili Houghtonissa Finnish American Heritage Centerissä, osasi arvostaa sitä työtä, millä suomalaisten historiaa ja perinnettä siellä ylläpidettiin.

Maailman tilanteessa tapahtuu nyt paljon ikäviä asioita, mellakoita ja yhteenottoja niin Hongkongissa, Barcelonassa, Boliviassa kuin Irakissakin. Britit kipuilevat Brexitinsä kanssa monetta vuotta peräkkäin. Välillä on pakko kysyä, että kuka tästä epäjärjestyksestä hyötyy?

Mutta tehkäämme omassa lähipiirissämme rauhan ja ymmärryksen tekoja!

Hyvää joulua ja parempaa uutta vuotta kaikille!
Mikko Vesterinen

Sukuseuran 2020 matka Laatokan Karjalaan heinäkuussa

Sukuseura suunnittelee ensi kesäksi neljän päivän (kolme yötä hotelleissa) bussimatkaa Sortavalaan, Käkisalmeen ja Viipuriin. Sortavalasta käymme Laatokan Valamon luostarissa. Alustava ajankohta on 6.–9.7.2020 ja hinta noin 500 € sisältäen majoitukset 2hh, aamiaiset, lounaat ja illalliset. Ryhmäviisumi on noin 70 €.

**Tarkemmat tiedot tulevat keväällä.
Olethan kuulolla!**

SUKUNEUVOSTO

Mikko Vesterinen, puheenjohtaja
p. 040 862 1018
mickomatias@gmail.com.fi

Justiina Westerinen, sihteeri
p. 09 342 2656 • 0400 79 2078
justiina.westerinen@uniarts.fi

Riitta Nieminen, rahastonhoitaja
p. 02 736 0071 • 044 927 2842
riittaa.nieminen@sposti.net

Airi Kapanen
p. 040 630 5988
kapanen.airi@gmail.com

Raija Kivinen
p. 040 528 5222
raija.kivinen@kolumbus.fi

Paavo Vesterinen
p. 050 342 7626
paavo.vesterinen@surffi.net

Rauni Vesterinen
p. 040 591 8984
rauni.vesterinen@live.fi

Tiia Vesterinen
p. 0500 609 045
tiia.vesterinen@gmail.com

Kotiosoitteet seuran kotisivuilla www.vesterinen.net

Vesteristen sukuseura ry
c/o Justiina Westerinen
Myllypadontie 7 C 11
00920 Helsinki

TOIMITUSNEUVOSTO

Mikko Vesterinen, Justiina Westerinen, Rauni Vesterinen, Helimaaria Utriainen

Lue lisää Vesteristen juttuja seuran sivuilta
www.vesterinen.net

ISSN 1457-8247 (Painettu) 12.12.2019
ISSN 2341-6653 (Verkkolehti)

Marsalkka Mannerheimin patsas Mikkelin keskustassa.

Kenkäveron pappilan päärakennus.

KESÄLLÄ MIKKELISSÄ Vesteristen sukuseuran sukutapaaminen ja sukkokous pidettiin Mikkelissä 6.-7. heinäkuuta 2019.

Teksti Justiina Westerinen • Kuvat Mikko Vesterinen

Osa porukasta saapui paikalle jo perjantai-iltana ollakseen valmiina ja hyvin levänneinä heti aamulla lauantaina. Vähän vaille yksi aloitimme bussikierroksen. Tai oikeastaan meidän piti aloittaa, mutta opassekaannuksen vuoksi jouduimme odottamaan jonkin aikaa, ennen kuin varaopas saatiin hälytettyä hommiin. No, juteltavaa bussissa riitti, eikä mieliala päässyt notkahtamaan. Vieraskirjaan kertyi 37 nimeä.

Vierailimme aluksi Mikkelin Päämajamuseossa, jossa Suomen armeijan Päämaja toimi talvi- ja jatkosodan aikana. Päämajamuseon perusnäyttely kertoi päämajan toiminnasta sotavuosina. Tilat on entistetty ja mm. marsalkka Mannerheimin työhuone on sodan aikaisessa asussa. Viistosti Päämajamuseota vastapäätä sijaitsee Viestikeskus Lokki Naisvuoreen louhitussa luolassa. Sieltä hoidettiin viestintä jatkosodan aikana 1941–44

ja siellä oli myös pommisuoja Päämajassa työskenteleville.

Seuraavaksi suuntasimme historialliseen Kenkäveron pappilaan, jossa nykyisin on Mikkelin käsi- ja taideteollisuuden (Taito Itä-Suomi ry) liiketoimintaa.

Kenkäverossa on ollut papin asuinrakennus jo 1400-luvun puolivälistä saakka. Nykyinen päärakennus valmistui vuonna 1869 ja on edelleen Suomen suurin puurakenteinen pap-

Arpajaisten arvot nosti Matias Käkelä.

Jenni Karjalainen viihdytti sukuseuralaisia pianomusiikilla.

pila. Pappilana talo toimi 100 vuotta, kunnes vuonna 1969 silloinen kirkkoherra muutti kaupunkiasuntoon ja pappila jäi pariaksi kymmeneksi vuodeksi käyttämättömäksi ja alkoi rapistua. Vuonna 1988 kaupunki osti alueen seurakunnalta ja kunnostustyöt alkoivat. Päärakennuksessa on mm. viihtyisiä kahvila, jossa sukuseura tarjosi retkelle osallistuneille pullakahvit. Kahvien jälkeen piipahdettiin puutarhassa ja piha-alueen monissa sivurakennuksissa ja ostettiin niissä olevista suomalaista designia tarjoavista kaupoista monenmoisia tuijaisia sekä itselle että kotiin viemisiksi. Monet kyselivät, mistä erikoinen nimi Kenkävero juontuu. Oppaan mukaan nimeä on yritetty selittää monellakin tavalla, mutta yksi yleisimmistä on se, että jo satoja vuosia sitten veneillä kaukaa kirkkomatkal-

le tulleet soutivat veneensä pappilan rantaan. Vasta siellä kengät laitettiin jalkaan kirkkoon mennessä ja riisuttiin taas kirkosta tullessa. Matkalla kirkkoon kansa tuumasi, että tässä sitä maksetaan kenkäveroa. Kenkäverosta palatessamme teimme vielä opastetun Mikkeli-kierroksen ennen kuin palasimme majapaik- kaamme Hotelli Vaakunaan, jonka ravintolassa nautittiin yhteinen buffet-illallinen, musiikin, arpajaisten ja yhteisen seurustelun merkeissä. Sunnuntaina pidettiin sukuseuran sääntömääräinen sukukokous. Puhetta johti jämäkästi sukuseuran kunniapuheenjohtaja Timo Vesterinen. Mielenkiintoisen juhlapuheen piti erikoisasiantuntija Tytti Voutilainen aiheenaan Etelä-Savo koskevat su- kututkimuslähteet Kansallisarkiston Mikkelin toimipaikassa. Paljon siel-

tä löytyykin, esimerkiksi lainhuudot, jotka sisältävät sukuselvityksiä. Viipurissa, Leningradin oblastin arkistossa on kuitenkin kuulemma vielä hyllymetreittäin suomalaista arkistoa, jota ei ehditty saada sodan melskeissä turvaan. Musiikkiesityksistä vastasi Jenni Karjalainen. Sukuseuran puheenjohtajaksi valittiin edelleen Mikko Vesterinen, samoin sukuneuvosto valittiin jatkamaan kokonaisuudessaan. Muita sääntömääräisiä asioita olivat tilinpäätös, toiminnantarkastajien lausunnot, toimintakertomus ja toimintasuunnitelma. Jäsenmaksuksi päätettiin edelleen 15 euroa vuodessa. Tässä on kovin tyypistetty versio viikonlopun tapahtumista. Hauskaa oli tavata vanhoja ja uusia tuttuja, joiden kanssa puhetta ja naurua piisasi!

Sukuseuran kokous pidettiin hotelli Vaakunassa.

Tytti Voutilainen piti kuulijoille juhlapuheen.

Poisnukkuneiden muistoksi sytytettiin kynttilä.

Tutkijatohtori Eero Vesterinen – tutkimusta kotimaassa ja ulkomailla

Teksti Airi Kapanen • Kuva Eero Vesterinen

Tapaan Eero Vesterisen Turun kaupungin kauniissa pääkirjastossa. Kovin tutun oloiselta Eero tuntuinkin ja ehkä juuri siksi juttutuokiomme soljuu luonnikkaasti.

Edessäni kirjaston kahvilassa istuva dosentti kuvataan Turun Yliopiston sivuilla seuraavasti: tutkijatohtori, dosentti, Ekologia ja evoluutiobiologian, FT., Asiantuntijuusalueina: Molekyyliekologia, massaekvensointi, DNA, lepakot, puutiaiset, patogeetit, ravintoverkot, lajien väliset vuorovaikutukset, bioinformatiikka.

Akateeminen osaamiseni ei ole todellakaan vahva näillä asiantuntijuusalueilla, joten sovimme hoitavamme tämän haastattelun perinteisesti: minä kysyn ja Eero vastaa.

Joten, tervetuloa arvoisat Vesterisen Viestin lukijat tutustumaan Eero Vesteriseen.

Tunnetko tarkemmin sukupuutasi ja millainen oli lapsuusaikasi?

Isoisäni Toivo Vesterinen muutti Turkuun Helsingistä, jonne hänen isänsä Svante Nestor puolisonsa Alman kanssa olivat muuttaneet Rautalammelta. Perustietoa suvusta löytyy hyvin W/Vesterisiä 1500–2003 -sukukirjasta. Ja osallistuihan isoisäni myös Vesterisen sukuseuran perustamiskokoukseen.

Turussa asutaan ja ollaan laajan suvun keskellä. Neljän sisaruksen kanssa leikittiin ja pelattiin vaikka mitä lajeja sekä vietettiin paljon kesiä sukumökillä Taivassalossa.

Kotimme kasvatusta perustui perinteisiin arvoihin: koti, uskonto ja isänmaa. Vanhempani rohkaisivat olemaan oma itsensä, kunnioittamaan ja ymmärtämään muita sekä elämää ylipäätään. Hyvät eväät koen saaneeni kotoa,

Valitsitko sinä tien yliopistoon vai yliopisto Sinut?

Pidin koulusta, vaikka lukiossa aloin vähän väsyä opiskeluun. En tainnut toisena ja kolmantena vuonna ihan kaikilla tunteilla käydäkään. Sain kuitenkin kirjoitettua ylioppilaaksi ajallaan 1997. Lukion jälkeen kävin armeijan Keuruulla Suojelukoulussa, siinä kuluikin koko vuosi 1998.

Armeijan jälkeen olin töissä useamman vuoden, koska en heti päässyt opiskelemaan yliopistoon. Olen siivonnut ruotsinlaivoja, pessyt ja maalannut kattoja sekä ollut Svenska Klubbenilla aulaisäntänä. Aiemmin toimin myös arkkitehtinä Hansaprintillä, tosin työnkuvaan kuului lähinnä painettujen arkkiä latomista liimasidontakoneeseen. HK:n Turun tehtaalla tein yötoina nakkikoneiden yms. pesua painepesurilla.

Olen aina pitänyt luonnosta ja sen monimuotoisuudesta. Tulevan (ja nykyisenkin) vaimoni tavattuani päätin pyrkiä biologiaa lukemaan, sillä hän oli juuri valmistumassa lääkäriksi Tampereelta ja jotenkin tuntui, että joku ammatti piti saada luettua. Tutustuin biologiaan ja kasvatustieteisiin avoimessa yliopistossa 2004 ja opinnot Oulun yliopistossa alkoivat vuonna 2005. Seuraavana vuonna sain vaihdettua Turun yliopistoon, josta valmistuin maisteriksi 2010. Väitöskirjani aloitin aika pian sen jälkeen, ja väittelin tohtoriksi 2015. Kiinnostuneimmille mainittakoon, että väitöskirjani suomenkieliseen tiivistelmään löytyy osoitteesta: <http://

Aurajoen rantaa Turussa.

urn.fi/URN:ISBN:978-951-29-6301-0>. Dosentiksi minut nimitettiin elokuussa 2019 molekyyliekologian alalta

Onko Sinulla jotain erityistä harrastusta?

Serkkuni Tuomaksen kanssa harrastimme judoa 80-luvulla, mutta 1990-luvun alkupuoliskolta asti olen harrastanut salibandya, joukkueessa jonka porukalla silloin perustimme. Tämä seura, Turun Bandy-Seura TBS ry, on yhä eräs maailman vanhimmista yhtäjaksoisesti toimineista salibandyseuroista. Toimin pitkän aikaa seuran hallituksessa ja puheenjohtajana. Lisäksi olen ahkerasti pelannut jalkapalloa ja jääkiekkoa, joita käymme kaveriporukalla harrastamassa yhä kerran viikossa.

Mitä kuuluu tähän päivään?

Toimin tutkijana Ruotsin Maatalousyliopistossa (SLU) Upsalassa sekä vierailevana tutkijana Helsingin ja Turun yliopistoissa. Tutkin kaikenlaisia lajien ja eri organismien välisiä vuorovaikutuksia. Väitöskirjassani tutkin lepakoiden ruokavalioita ja myös niissä esiintyviä bakteereja. Lepakkotutkimukset ovat jatkuneet ja laajentuneet muihin maihin. Suomalainen lepakotutkimus lepää tällä hetkellä vahvasti Turun yliopiston Biodiversiteettiyksikön ja Luonnontieteellisen keskusmuseon yhteisen lepakotutkimusryhmän harteilla. Suomenkieliset kotisivut löytyvät osoitteesta: <https://blogs.helsinki.fi/batscience/>. Yksi osatyöni väitöskirjaa tehdessä käsitteli arktisia ravintoverkkoja, ja niitä olenkin aika paljon selvittellyt siitä asti.

Yksi isompi tutkimushaara on myös Turun yliopiston Puutiaisioprojekti, jossa olen ollut mukana alusta asti vuo-

desta 2012. Tämä hanke on ehkä nykyisistä yksi yhteiskunnallisesti näkyvin, sillä lähes kaikki ovat jollain tasolla kiinnostuneita ”punkeista” ja niiden levittämistä taudeista. Tätä kirjoitessani uutisissa leviää uusin ”löytömmme”, puutiaisissa loisiva pikkuruinen Ixodiphagus hookeri -pistiäinen. Aiemmin tänä vuonna löysimme Japanista lepakon, jonka osoitimme DNA:han perustuvissa tutkimuksissa pyydystäneen ja syöneen linnun. Mielenkiintoisessa maailmassa elämme.

Mitä koet urallasi tähän mennessä saavuttaneesi ja mitä vielä odostat uraltasi?

Dosenttuuri on varmaan tällä hetkellä urallani suurinta. Jonkinlainen vakituinen työ olisi hieno homma, ehkäpä sellainenkin vielä kohdalle osuu.

Kerro hieman perheestäsi ja miten uran ja perhe-elämän yhteensovittaminen onnistuu?

Lapsia on kaksi ja he ovat nyt pieniä. Käymme uimassa ja liikkumassa useita kertoja viikossa, ja rakentelemme kaikenlaista kotona. Vierailimme myös eri paikoissa ja matkustelemme jonkin verran.

Uran ja perhe-elämän yhdistäminen onnistuu muuten hyvin, mutta ulkomailla olevat työt ovat toki aina vaikeita perhe-elämän kannalta.

Keskustelumme aikana selvisi miksi tuo keskustelu oli niin sujuvaa. Todettiin, että hänen isänsä, Martti sattui olemaan serkkuni. Pieni on maailma ja ihanaa on kuulua Vesterisen sukuun. Kiitos Eero haastattelusta ja hyvää jatkoa.

Erik Erwes kättelee kontra-amiraali Timo Junttilaa.

ERIK ERWES – 4. luokan Vapaudenristin ritari

Vuosi sitten itsenäisyyspäivänä, 6.12.2018, Suomen tasavallan presidentti ja Vapaudenristin Ritarikunnan suurmestari Sauli Niinistö myönsi Erik Kalevi Erwekselle (ent. Vesteriselle) 4. luokan Vapaudenristin. Erikistä on juttu vuoden 2002 Vesteristen Viestissä. Erik on Helsingin Meilahden Lions Clubin perustajajäsen ja Miinanraivaajakillan pitkäaikainen puheenjohtaja. Vesteristen sukuseura onnittelee ritaria!

Pertti Vesterinen lapsena sisarusten ja vanhempiensa kanssa.

Pertti Vesterinen – ilmastosankari Tampereelta

Teksti ja kuvat Pertti Vesterinen

Viime vuoden puheenjohtajan palstalla kirjoitettiin ympäristöasioista. Pertti Vesterinen Tampereelta lähetti palautetta joulun jälkeen ja kertoi oman taloyhtiönsä ratkaisuksista. Jo silloin sovimme, että tehdään juttu tämän vuoden Viestiin. Tässä Pertin kertomaa elämästään ja päätymisestään ilmastosankariksi.

Perheeni

Minun vanhempani, isä Arvo ja äiti Helmi (os. Vallenius) tapasivat toisensa sodan aikana Imatralla. Äiti oli töissä osuuskaupassa samoin kuin isän sisko Aino. Äiti ja Aino asuivat samassa huoneessa. Isä kävi lomallaan tapaamassa sisartaan ja samalla tapasi tulevan vaimonsa. He olivat kirjeenvaihdossa sodan aikana ja heidät vihittiin keväällä 1944.

Sodan päätyttyä pariskunta muutti Riihimäelle. Isä haki töihin Valtion Rautateille ja pääsi. Iän piti olla alle 25 vuotta ja isän ikä alitti tuon parilla kuukaudella.

Perheeseen syntyi viisi lasta; Martti 1944, Marjaleena 1946, Pertti 1948, Pirkko 1953 ja Eija 1956. Isä kävi töissä ja äiti hoiti viittä lasta.

Nuorimman, Eijan ollessa 5-vuotias, äiti meni isältä salaa töihin. Isä ei siitä alkuun pitänyt, sillä hänen mielestään mies elättää perheen.

Vuonna 1961 isä ja äiti saivat VR:n vuokratontin, mille he rakensivat omakotitalon.

Elämä oli tuolloin arkista. Käytiin töissä ja harrastettiin tavallisia asioita. Elämä oli kuosissaan.

Isän huumoria

Joskus 1980-luvulla isä ja hänen kaksi sisartaan Ilma ja Maila keskustelivat eri hautaustavoista. Ilma kannatti polttohautausta ja Maila perinteistä maahanpanoa. Isä aikansa sisaruksiaan kuunneltuaan totesi ykskantaan ”ja mie kun en tykkää kummaskaa”.

Isä menehtyi vuonna 1991 mutta äiti elää ja on nyt 94-vuotias asuen Tampereella.

Kalastus veren perintönä

Inossa kalastus oli yksi elämisen ehto. Isoisäni Ville kalasti Suomenlahdella, oppi siirtyi Arvo-isälle, häneltä minulle ja minulta pojalleni Villelle, joka opettaa kalastuksen taitoja pojilleen Veetille ja Leeville.

Muistoja lapsuudesta

Ollessani 5-vuotias halusin sukset, koska muilla sen ikäisillä lapsilla oli ne. Eräänä päivänä isä tuli kotiin töistä ja ryhtyi syömään. Odottelin ruokailun loppumista vieressä kiehnäten. Sitten sain suuni auki. ”Isä, ostettaisiinko minulle sukset”, kysyin kirkkaalla lapsen äänellä? ”Ostetaan pois”, sanoi isä. Siltä istumalta lähdimme yhdessä kauppaan ja tunnin kuluttua ylpeänä uusista suksistani hiihtelin kotipihalla.

Asuimme tuolloin VR:n talossa. Taloja ympäröi verkkoaita, minkä ylälaidassa oli kakkosnelonen poikittain. Aita oli pari metriä korkea. Mies oli se, joka uskalsi kävellä sen päällä. Minä olin mies. Lähellä aitaa kasvoi lehmuksia. Kerran päätin hypätä aidan päältä lehmukseen. Kova ponnistus, hieno lento ja kädet lehmuksen oksan ympärille. Onnistui, mutta kädet eivät pitäneet. Tulin niskoilleni alas ja siitähän seurasi itku. Ei auttanut kuin mennä puuceehen itkemään, sillä kotiin ei uskaltanut tuollaisen tempun jälkeen mennä. Siitä olisi saanut sapiskaa.

Koulut

Riihimäen Eteläinen kansakoulu oli ensimmäinen opinahjoni. Muistan, kuinka pelästyin opettajani toisella luokalla. Välitunti oli loppunut ja melkein kaikki oppilaat olivat luokassa. Odottelin ovella, tulisiko joku mattimyöhänen vielä ovesta. Ovi aukeni ja minä rääkäisin niin kovaa kuin pystyin. Olin varma, että tuo luokkatoverini pelästyy. Kyllä opettaja pelästyi ja otti minua niskasta kiinni.

Päätin pyrkiä oppikouluun. Luokanvalvojani oli toista mieltä sanoen; ”Ei sinun Pertti kannata pyrkiä oppikouluun, kun et osaa tuota r-kirjainta oikein kunnolla sanoa.” Pääsin Riihimäen poikalypseoon.

Tuon ikäisenä pojat harrastivat erilaisia asioita. Juoksimme kilpaa, oli partiotoimintaa ja sitten innostuin painista. Se vei mukanaan kolmesti viikossa paloaseman yläkertaan molskille. Tuli piirin mestaruuksia ja voitin muutaman Suomen oppikoulujen mestaruuden.

Oppikouluaikana urheilu vei kaiken vapaa-ajan. Vaikka nuoriso radikalisoitui tuona aikana, ei se minuun vaikuttanut mitenkään.

Kävin keskikoulun ja sitten menin lukioon. No, siitä ei tullut mitään ja lopetin sen kesken. Sahalle töihin puoleksi vuodeksi ja sitten kauppaoppilaitokseen, mistä valmistuin merkonomiksi 1969.

Samana vuonna menin asepalvelukseen Urheilukomppaniaan. Sieltä matka jatkui aliupseerikoulun kautta Reserviupseerikouluun Haminaan. Kurssi oli järjestyksessä 132. Sotilasurani ei päättynyt tähän, vaan lukuisten kertausharjoitusten jälkeen on sotilasarvoni res. kapteeni. Ikäni puolesta taidan olla nyt nostoväessä.

Työelämä

Armeijan jälkeen pääsin töihin ”Hommoojalle” eli Hankkijalle pääkonttoriin Helsinkiin. Siellä olin viitisen vuotta sisäisenä tarkastajana ja täten Suomi tuli kauttaaltaan tuuksi. Toiset viisi vuotta olin Teknillisen Hankkijan toimistopäällikkönä.

Parin muun työpaikan kautta päädyin Kouvolaan. Toimin siellä erään sähköasennuskonsernin talousjohtajana. Tuona aikana palasin urheilun pariin. Olin Kouvolan Painijoiden puheenjohtajana 18 vuotta. Saman ajan olin päävastuussa kansainvälisestä Herman Kare -painiturnauksesta. Vuonna 1997 Kouvolassa järjestettiin kr. painin Euroopan mestaruuskilpailut, joissa olin myös päävastuullinen.

Tuon jälkeen olin neljä vuotta koripalloseura Kouvojen markkinointipäällikkönä, mistä siirryin Helsinkiin Suomen Painiliiton toiminnanjohtajaksi. Tuota mielenkiintoista tehtävää hoidin kaksi vuotta ennen eläkkeelle jäämistä.

Lapset

Vanhin lapsistani Maria syntyi 1970 ensimmäisestä avioliitostani. Hänen perheeseen kuuluu aviomies Jari ja lapset Ella 1991, Essi 1995 ja Kalle 2001. Lapset Ville 1980 ja Suvu 1982 syntyivät toisesta avioliitostani. Villen perheeseen kuuluu avovaimo Sanna ja lapset Veeti 2012 ja Leevi 2015.

Suvin perheeseen kuuluu avomies Miikka ja lapset Artturi 2015 ja Vihtori 2017. Ihania kaikki.

Kahdeksan Ilmaria

Isäni oli Arvo Ilmari. Minä olen Pertti Ilmari. Poikani on Ville Paavo Ilmari ja hänen poikansa ovat Veeti Pauli Ilmari ja Leevi Lemmy Ilmari. Marian poika on Kalle Heikki Ilmari. Suvin pojat ovat Artturi Eino Ilmari ja Vihtori Einar Ilmari.

Nykyinen elämä

Avovaimoni Irman tapasin hiihtoretkellä Rukalla. Parin vuoden seurustelun jälkeen muutin hänen luokseen Helsinkiin. Eläkkeelle jäätyämme muutimme Tampereelle vuonna 2006. Löysimme mieleisen, valoisan asunnon Tampereen Tammelasta.

Olemme yhdessä tehneet vapaaehtoistyötä Tampereen NNKY:n ITU-kahvilassa kahdentoista vuoden ajan. Hoidamme siellä joka torstai yksinhuoltajaäitien lapsia. Se on hyvin antoisaa, mutta tullessamme kotiin ovat päiväunet tarpeen. Olimme pari vuotta sitten ehdolla vuoden vapaaehtoisiksi Suomessa. Olimme kymmenen eniten ääniä saaneiden joukossa.

Taloyhtiön puheenjohtajana

Vuonna 2008 minut valittiin taloyhtiömme hallituksen puheenjohtajaksi. Tuolloin alkoi hallituksemme mieltiä, miten voimme alentaa asumiskustannuksiamme. Veroja emme pääse pakoon, ostopalvelut on jo kilpailutettu ja ainoaksi vaihtoehdoksi jäi energian säästöt. Pari meistä hallituksen jäsenistä kouluttautui energiaexperteiksi. Siitä alkoi menestystarina sekä mittaamaton työ.

Nyt otamme taloyhtiössä lämpöä talteen poistoilmasta, auringosta, maasta, jätevedestä ja huoneistokohtaisesta viilennyksestä. Meillä on myös sähkökattila ja aurinkopaneeleja katolla sähköä tuottamassa, mukana on vielä kaukolämpökin.

Ensimmäisenä taloyhtiönä Suomessa ja Euroopassa meillä on kaksisuuntainen kaukolämpö. Myymme itse tuottamamme ylimääräisen puhtaan lämpöenergian Tampereen Sähkölaitokselle.

Myönteiset päätökset yhtiökokouksissa

Aloittaessamme kehittää taloyhtiömme energiaratkaisuja, piti mieltiä, miten kertoa niistä yhtiökokouksissa ja miten saada myönteiset päätökset. Sitten välähti; tiedotetaan asioista ennen kokousta. Pidettiin osakkaille tiedotustilaisuus, missä kerrottiin avoimesti, mitä energiaratkaisut tarkoittavat ja mitä voidaan saavuttaa. Yhtiökokouksissa asiat päätettiin yksimielisesti.

Hiilinegatiivinen taloyhtiö

Taloyhtiömme käyttämä sähkö on vesivoimalla tuotettua. Itse tuotettu lämpö on hiilivapaata. Tänä vuonna myymme ”lähilämpöä” n. 170 MWh ja tämän johdosta taloyhtiömme

Pertti ja Irma laivaristeilyllä.

on hiilinegatiivinen. Myymämme energia vähentää hiilidioksidipäästöjä 30 tonnia.

Ilmastosankari

Tämän vuoden keväänä Tampereen kaupunki etsi ilmastosankareita. Ilmoittauduin mukaan kisaan, johon otti osaa noin 1000 hakijaa. Viisi heistä valittiin ilmastosankareiksi, minä olin yksi heistä.

Palkintoja

Taloyhtiömme on saanut kunniamaininnan energiaratkaisuistaan Tampereen kaupungilta, Suomen Lähienergiailiitolta ja Ympäristökeskus palkitsi meidät toukokuussa HINKU-palkinnolla.

Kansainvälinen palkinto

Euroopan lämpöpumppuyhdistys järjesti keväällä kilpailun innovatiivisista lämpöpumppuratkaisuista. Kilpailuun otti osaa 21 eri tahoja ympäri Eurooppaa. Taloyhtiömme voitti tuon kilpailun. Palkinto jaettiin Brysselissä. Itse en ehtinyt pokkaamaan pystiä, koska olimme sopineet aiemmin, että pojanpoikani Leevi tulee tuolloin Papan ja Mummin luokse.

Tietoa energiaratkaisuista levitetään

Taloyhtiössämme on vierailut yli 800 henkilöä ja itse olen käynyt puhumassa energiaratkaisuistamme eri paikkakunnilla yli 3000 henkilölle.

Sukututkimus

Sain Vesteristen sukukirjan lahjaksi äidiltäni täyttäässäni 50 vuotta. Kirjaa on selattu silloin tällöin. On todella kiinnostavaa nähdä, kuinka pitkälle tutkimuksessa pääsee taaksepäin ja minkälaista elämä on aiemmin ollut. Sukukokouksissa en ole käynyt, mutta...

Jarno Vesterinen –siiderintekijä Hallonmäen tilalla

Teksti ja kuva Jarno Vesterinen

Vanhemmat, lapsuus- ja nuoruusaika

Kuulun Vesterisen Karjalan sukuhaaraan isäni puolelta. Isoisovanhempani ovat tiedossa, tulivat evakkoina Nousi-aisten kautta Salon Perniöön. Äitini puolelta sukututkimus ylettyy paljon pidemmälle.

Isäni Lasse Vesterinen kuoli keväällä 2019, mutta isäni äiti on elossa ja asuu Salossa.

Vanhempani jatkoivat aikoinaan isovanhempieni (äidin puolelta) kasvihuonepuutarhaa ja olen viettänyt koko lapsuuteni tilalla ja sen ympäristössä. Vanhempani ovat oman työnsä ja kiinnostuksenkohteidensa kautta opettaneet minulle ja vanhemmalle veljelleni maanläheisiä arvoja ja käsityön perinteitä. Luonto on aina ollut tärkeä osa perheemme elämää. Äitini Milja, asuu edelleen tilalla ja on korvaamaton apu tilan töissä.

Minulla on kuusi vuotta vanhempi isovelji. Olemme molemmat viettäneet lapsuutemme tilallamme Perniön asemalla ja käyneet peruskoulun Saurun ala-asteella sekä Perniön ylä-asteella. Lapsuus ja nuoruus maaseudulla oli lapsen silmin katsottuna vapaa, antoisa ja luonnonläheinen. Vapaa-aika kului metsissä, kalastaessa sekä perhosia keräillen. Tämän lisäksi olen lapsesta asti auttanut tilalla erilaisissa työtehtävissä mahdollisuuksien mukaan, mikä on varmasti vaikuttanut myöhemmän elämän valintoihini.

Nuoruudessa harrastin jääkiekkoa, olin mielestäni tavallinen nuori, tavallisine juttuineen. Ystäviä oli lähiseudulta paljon ja suuri osa heistä on edelleen osana elämää. Täysi-ikäistytyäni olen myös matkustellut paljon ympäri maailmaa.

Opinnot

Olen peruskoulun jälkeen opiskellut tietoliikennettä sekä Tuorlan maaseutuoppilaitoksessa viherrakentamista. Opiskelujen jälkeen perustin viherrakennusalan yritykseni, asuin Turussa sekä aloin kiinnostua vanhempieni tilan jatkamisesta.

Nykyinen tilanne

Nykyisin olen päätoiminen viljelijä, kun kolme vuotta sitten teimme tilallamme sukupolvenvaihdoksen. Viljellemme Hallonmäen tilalla pääosin vadelmaa, mansikkaa sekä tomaatteja. Viljely on alati muuttuva ala, jossa pitää

jatkuvasti kehittää niin itseään kuin viljelytapoja. Nautin yrittäjyydestä, sen tuomasta vastuusta sekä vapauksista. Olemme kausiviljelijöitä, joten talvisin saamme hetken hengähtää ja suunnitella seuraavaa satokautta. Lisäksi perustimme yhdessä veljeni kanssa tilan yhteyteen Hallonmäen Siideripanimon vuosi sitten. Olemme erikoistuneet aitoihin siidereihin ja siiderinvalmistusmenetelmiin. Siiderin valmistuksessa saa olla luova ja innovatiivinen, mikä on mukavaa vaihtelua tilan töihin.

Oma perhe

Asun yhdessä avovaimoni kanssa isovanhempieni (äidin puolelta) vanhassa talossa tilan lähistöllä. Myös puolisoni tuli kaksi vuotta sitten tilalle töihin, ja jatkamme tilan kehittämistä yhdessä. Yhteinen työskentely tilalla on kiireidenkin ohella mielekästä ja innostavaa. Vapaa-aikamme vietämme mahdollisuuksien mukaan luonnossa retkeillen sekä kalastaen. Isäni opetti minut kalastuksen saloihin, jonka jälkeen siitä onkin muodostunut rakkain harrastukseni.

Tulevaisuus

Tulevaisuudessa haluamme kehittää tilaamme ja sen toimintoja. Haaveilemme tilamyymälästä ja siitä, että kuluttajat ostaisivat tuotteita useammin suoraan tiloilta. Myös ekologiset investoinnit ja ratkaisut on tärkeä osa tämänhetkistä tulevaisuudensuunnittelua. Haluamme olla siinä kehityksessä mukana, mikä suojelee luontoa sekä ilmastoa, onhan luonto ja luonnossa liikkuminen kuitenkin iso osa elämäämme.

Tulevaisuuden haaveina on myös perheen perustaminen, jonka myötä mukava ja leppoisa arki maaseudun rauhassa. Vaikka usein puhutaan maaseudun autioitumisesta, ei se mielestäni kuitenkaan päde täällä Perniössä. Moni vanhoista ystäväistä on myös palannut takaisin kotikulmille, mikä tietysti lisää maalla asumisen viihtyvyyttä. Moni ystävä on myös ryhtynyt joko yrittäjäksi tai jatkanut vanhempiensa yritystä kuten minäkin, joten kivoja juttuja syntyy koko ajan lähiympäristöömme. Onneksemme ympärillämme on myös mainiot retkeily- ja harrastusmahdollisuudet, joita käytämme ahkerasti vapaa-ajallamme.

Kyösti Vesterinen – Sulkavan suursoutuneuvos

Teksti ja kuvat Kyösti Vesterinen

Viime vuoden Vesterisen Viesti innoitti muitakin suvun urheilumiehiä kertomaan elämästään. Seuraavana Kyösti Vesterisen, monikymmenkertaisen Sulkavan suoutumestarin kertomaa.

Lapsuus ja nuoruus

Perheeseemme kuului isä-Oivi, äiti-Kirsti, ukki-Emil ja mummo Lydia. Sisaruksia minulla ei ole.

Puumalassa sijaitseva kotitilani Oivila oli maanviljelystila, joka oli erikoistunut omenan ja marjanviljelyyn (erityisesti viinimarjojen ja mansikan) sekä perunanviljelyyn. Tuotteet myytiin jo 1950-luvun alusta alkaen pääasiassa torimyyntinä lähikaupungeissa Imatralla, Vuoksenniskalla, Savonlinnassa ja Varkaudessa. Omenan myynnin isäni aloitti 1950-luvun alussa Kuopiossa ja sitä jatkui 52 vuotta eteenpäin. Itse aloitin torimyyntin isäni mukana 7-vuotiaana. Se jatkui yli 40 vuotta kesäisin. Äitini piti viittä, kuutta lehmää, vasikoita ja paria lammasta. Myös sika kuului navetan eläimistöön. Hevonen oli tärkeässä roolissa etenkin ennen traktorin aikakautta. Ensimmäinen traktori tuli tilallemme vuonna 1959. Talvisin isäni ja ukkini tekivät metsätöitä omassa metsässä. Mummoni huolehti pääasiassa ruuanlaitosta ja huushollin hoidosta. Mummoni oli hyvin kiinnostunut kurkun ja tomaatin viljelystä. Hänellä oli pieni kasvihuone jo 1940-luvulla. Mummoni suuri rakkaus oli kukkien kasvattaminen. Ukkini kuoli 58-vuotiaana vuonna 1960, äiti kuoli 46-vuotiaana juhannusaattona vuonna 1974. Mummoni kuoli 94-vuotiaana vuonna 1992. Isäni kuoli 72-vuotiaana vuonna 2000.

Kotikasvatus oli isäni puolelta melko ankaraa. Onneksi mummo ja äitini osasivat olla lempeämpiä.

Rehellinen ja kova työnteko iskostui minuun jo nuorena poikana,

minkä merkitystä kotona korostettiin kovasti. Isäni motto oli: Vesteriset taipuvat, mutta eivät katkea. Opiskeluun kuitenkin rohkaistiin. Oppikouluun pääsy oli tärkeää vanhemmilleni.

Itseäni sukuseuratoiminta ei ole kovin paljon kiinnostanut, koska Vesterisen puolen sukumme on pieni. Isäni oli Vesterisen sukuseuran jäsen kymmeniä vuosia. Hän soitti joissakin sukuseuran tilaisuuksissa kansanpelimannina viulua.

Hauskimmat ja rakkaimmat lapsuusmuistot

Alle kouluikäisenä oli hauska mennä ukin ja mummin peräkamariin, koska ukki oli varannut pieniä rinkelaita, joita hän antoi minulle. Yleisesti ottaen pidin koulusta, koska siellä oli kavereita ja erityisen mieluisia aineita olivat liikuntatunnit, tekninen käsityö ja musiikki.

Pystykorvakoiramme Jekku saattoi ilmestyä kuuden kilometrin päässä sijaitseva koulun rappusille minua odottamaan. Linja-autossa tultiin yhdessä pois.

Musiikkia ja urheilua

Minulla oli lapsuudessa ja nuoruudessa paljon harrastuksia etenkin musiikin ja urheilun parissa. Jo kansakoulussa musiikinumeroni oli aina 10 johtuen hyvästä lauluäänestäni. Ollessani noin 11-vuotias perustimme niin sanotun neljän miehen orkesterin, jonka nimi oli Isät ja pojat. Orkesterissa isäni soitti viulua, Paajasen Eemeli soitti mandoliinia ja hänen poikansa Timo komppikitaraa ja minä olin laulusolisti. Esiin-

nyimme mm. äitienpäiväjuhliissa ja muissa vastaavissa juhlissa. 12-vuotiaana aloitin Puumalan torvisoitto-kunnassa soittamalla aluksi alttoa ja sitten ylenin trumpetin soittajaksi. Orkesterinjohtajana oli puumalalainen opettaja Risto Lampi. Soittajat olivat kaikki lähikylien puhaltajia. Puumalan torvisoitto-kunnassa oli enimmillään noin 15 soittajaa. Viikoittaiset harjoitukset pidettiin vuorotellen soittajien kotitaloissa, joten kyseinen harjoitusilta työllisti talon emäntää kahvituksen merkeissä. Kävimme esiintymässä myös Ruotsissa ja Norjassa.

Lukion kävin Mikkelin yhteiskoulussa. Kanttori Leo Toivanen, joka oli kuoron vetäjä, otti minut heti Mikkelin yhteiskoulun teinikuoroon laulamaan. Esiinnyimme joulukonserteissa kirkoissa eri puolilla Suomea. Mieleeni jäivät etenkin Helsingin Tempeliaukion konsertit.

Suoritettuani armeijan Lappeenrannan rakuunapataljoonassa jatkoin opiskelua Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuslaitoksessa. Siellä liityin heti opettajankoulutuslaitoksen viihdekuoroon. Kuoron kanssa esiinnyimme myös televisiossa.

Lapsuudesta lähtien urheilu oli minulle erittäin mieluisa ja tärkeä asia. Urheilu oli monipuolista; yleisurheilun eri lajeja, talvella hiihto oli ykköslaji, myös jääkiekko ja lentopallo kuuluivat lajivalikoimaan. Kesäisin pesäpallo ja jalkapallo olivat mieluisia. Lukioaikana olin Mikkelin judoseurassa. Hiihdossa olin koulu-liikuntaliiton mestaruuskisoissa Valkeakoskella. Kaikissa lajeissa pärjäsin hyvin.

Jänisjahdin tärkein anti, kuten myös osittain hirvijahdinkin, on nuotiotulilla istuminen makkaran paistossa ja niin sanotusti rupatteleamalla muailiman parantaminen.

Koska olin jo nuorena vahva, kokeilin myös painonnostoa melko hyvin tuloksin. Poliitikka sen sijaan ei minua kiinnostanut, vaikka sitä yritettiin minulle lukiossa tuputtaa. Vanhempiani vastaan en periaatteessa kapinoinut, vaikka isäni mielipiteistä en aina välittänyt. Ystäväpiirini tuli harrastusten parista.

Opiskelut

Lukiossa pärjäsin keskinkertaisesti. Lukion jälkeen pääsin opiskelemaan Jyväskylän opettajankoulutuslaitokseen. Tämä tieto aiheutti hilpeyttä monissa minut tunteneissa lukio-kavereissani. Pidän Opiskelusta Jyväskylässä kovasti. Minulla oli hyviä kavereita ympäri Suomea. OKL:sta sain hyvän tutkintotodistuksen, johon vaikutti erittäin paljon tuleva vaimoni Anja, joka suunnitteli kansani näytetunteja.

Työura

Ensimmäinen työpaikkani oli vuonna 1978 Keuruun kunnassa Pihlajaveden koulussa. Työmatkan, noin 90 km suuntaansa, ajoin Jyväskylästä lähes päivittäin. Ensimmäinen luokkani oli ns. yhdysluokka 3–6 ja minulla oli koulun tekniset työt ja liikuntatunnit. Koulussa opettajia oli kolme. Toinen naisopettaja oli kurssikaverini Jyväskylän OKL:sta ja koulun johtajaopettajana oli suuren maatilan emäntä Leila Lepistö. Koulumme takapihalla noin 15 metrin päässä koulun seinästä meni vilkkaasti liikennöity junarata ilma suoja-aitaa. Ei varmaan nykyi-

sin tulisi kuulonkaan. Ensimmäinen työvuosi meni kaikin puolin oikein hyvin. Aamuisin poikien kanssa ensimmäinen tehtävä oli kolata yöllä satanut lumi pienestä kaukalosta pois. Talvi 1979 oli erityisen kylmä, parhaimmillaan koulun mittari näytti – 30 astetta, mutta innokkaimmat pojat luistelivat kaukalossa silloinkin.

Yksi ikävä tapaus jäi mieleen ensimmäisestä työvuodesta. Eräänä perjantaina kylän terveydenhoitaja soitti minulle kouluun, että yritä pitää erään perheen lapset koulussa ja ilmoita heille, että perheen isä on hirttäytynyt liiteriin. Sanoin hänelle heti, että sen ilmoituksen tekijä en ole minä. Tämä oli kokemus, joka säilyy mielessäni lopun ikääni.

Iloisempi muisto taas on se, etenkin pojille, kun yllättäen sain huhnikuun alussa traktorin linkoamaan lumet, vajaan metrin, jalkapallokentältä. Se oli pojille riemun paikka, koska aiemmin lumi oli sulanut omia aikojaan ja pelaamaan päästiin vasta toukokuun puolella.

Seuraavat kolme vuotta olin vaimoni ja muutaman hyvän opiskelijakavereiden perheiden kanssa töissä Taalainmaalla. Ruotsissa oli silloin puute pätevistä suomalaisista opettajista eikä työhakemuksia todellakaan tarvinnut laatia. Riitti vain, että kävimme kesällä lyömässä kättä paikallisen koulutoimenjohtajan kanssa. Ensimmäinen työpaikkamme vaimoni kansa oli Grängesbergin kunnassa. Seuraavat kaksi vuotta olimme Borlängessä, jossa oli suu-

rin osa ystäväperheistämme. Vuoden 1981 viimeisenä päivänä syntyi poikamme Antti. Työura Ruotsissa oli ikimuistoinen. Palkat Ruotsissa olivat noin kaksi kertaa paremmat kuin Suomessa. Noin kahden viikon Ruotsissa olon jälkeen sain ostettua upouuden Opel Rekord S -henkilöauton. Olipa tosi hieno tunne ajella sillä viikoksi hirvijahtiin. Poistullessa tullissa jouduin kovasti selittelemään puutteellisella ruotsin kielen taidollani, miksi auton peräkontista löytyi kokonainen emähirven takakinkku ja ase. Tästäkin tilanteesta selvisin jotenkin selittelemällä. Seuraavana syksynä olinkin hirvijahdissa Taalainmaalla. Ensimmäisenä päivänä kaverini kanssa saimme ammuttua yhden hirven. Seuraavana yönä satoi lunta 25 cm. Ruotsalaiset päättivät yksituumaisesti, että jahti loppuu siihen. Meitä muutamaa suomalaista jahtimiestä kyseinen ratkaisu ihmettytti ja suututti kovasti.

Ruotsin vuosien jälkeen perheemme muutti Kuopioon vaimoni kotikaupunkiin, jossa työura jatkui vuoden 2015 elokuun alkuun. Työura kesti noin 37 vuotta.

Nykyisin olemme siis eläkeläisiä. Suurimman osan ajasta vietämme Puumalassa kotitilallani. Vaimoni vastaa suurimman osan suuren puutarhan ja nurmikkoalueen hoidosta. Itse olen tehnyt jo neljänä vuotena omasta metsästä klapeja ja halkoja satoja motteja vuodessa. Tänäkin vuonna olen tehnyt noin 500 mottia Puumalan mökkiläisille klapeja,

tervahöyry Wennolle metrin halkoja ja jopa tutuille aina Lappeenrantaa myöten olen vienyt puukuormia. Tästä laista pientä puuhastelua siis eläkeukolla, mutta pidän kovasti työstäni ja onneksi kuntoni ja voimani ovat vielä hyvät tällaisiin urakkahommiin. Silti olen ehtinyt tänäkin syksynä olla mukana mielipuuhaani hirvimetsällä ja olenpa ampunut tänäkin syksynä kaksi hirveä. Hirvenmetsästykseni alkoi 1977 syksyllä ja ammuttuja hirvieläimiä on noin 50. Nuorempana olin hyvin innokas etenkin metsäkanalintujahtiin, josta muistona on mm. suuri täytetty ukkometso tupamme seinällä. Hirvijahdin jälkeen käyn epäsäännöllisesti jänisjahdissa kavereiden kanssa. Jänisjahdin tärkein anti, kuten myös osittain hirvijahdinkin, on nuotiotulilla istuminen makkaran paistossa ja niin sanotusti rupatteleamalla muailiman parantaminen.

Nykyinen tilanne

Eläkkeelle jäämisen ajankohta oli juuri oikea ajatellen suuria koulu-elämässä tapahtuneita uudistuksia ja muutoksia. Tällainen ns. vanhan liiton opettaja voisi olla nykyisessä koulunpidossa vähän haasteellinen viitaten tietotekniikan suureen lisääntymiseen, jopa oppikirjojen puute, oman luokkahuoneen puuttuminen, jne. Kuitenkin ne lukuisat viestit huoltajilta, jotka vuosien saatossa tulivat, olivat rohkaisevia. Eräänkin muistotaulun takana on toteamus: jos ei näillä Kyöstin opeilla muailmassa seleviä, niin sit ei millään.

Tietenkin sitä haaveilee pojan perheelle ja itselleen terveyttä ja hyviä ja lämpimiä välejä kaikkien kanssa.

Perheeseeni kuuluu vaimoni Anja, poika Antti perheineen ja koira Aapo. Asun pääasiassa Puumalassa kotisukutilallani. Joskus käyn Kuopion kaupunkiasunnossa, jossa olen ehkä yön tai kaksi. Vaimoni käy kaupunkiasunnossa useammin. Antti-poika, joka asuu perheineen Lappeenrannassa, käy luonamme Puumalassa usein auttamassa työhommissa, minkä omalta työltään ehtii. Lapsenlapset Eveliina, Pauliina ja Anniina ovat hyvin usein

ukin ja mummin ilona Puumalassa. Ukin ja isä-Antin urheiluinnostus on myös siirtynyt kahteen vanhempaan tyttären. He hiihtävät ja pelaavat pesäpalloa hyvällä menestyksellä.

Poikamme Antti syntyi vuoden 1981 Ruotsissa Falunin kunnassa. Molemmat vaimoni kanssa olimme Borlängens kunnassa suomalaislasten opettajina. Kesällä 1982 muutimme Suomeen, koska olimme saaneet työpaikat vaimoni kotikaupungista Kuopiosta. Erikoisuutena muistan, että saavuttuamme Kuopioon kesäkuun 10. päivänä, satoi lunta 10 cm.

Poikaamme innostin pienestä pitäen erilaisiin urheiluharrastuksiin, ja hän innostui pesäpallosta, hiihdosta ja erityisesti jääkiekosta. Koulunkäyntiin häntä ei tarvinnut erityisesti patistaa. Se sujui melko hyvin. Vietimme normaalia pienilapsiperheen elämää. Mökkeiltiin Vehmersalmen mökillä, käytiin Puumalassa. Ajeltiin Kuopion ukin puksumoottorilla. Urheilu oli pojalle kaikki kaikessa. Työ- ja perhe-elämä sujuivat normaalisti.

Sulkavan soudut

Ruotsista palttuamme kiinnostuin erityisen paljon savolaisvenesoutu-urheilusta. Menehän Sulkavan suursoutu muutaman kilometrin päästä lapsuuden kodistani. Tuntui, että tuossahan saattaisi olla minun lajini, koska voima ja kestävyys olivat karttuneet tehtyäni nuoresta pojasta alkaen kovasti ruumiillista työtä kaiket kesät. Hyvän hapensaantiominaisuuden olin saanut hiihdettyäni ja juostuani lapsuudesta alkaen koko nuoruuden ajan kilpaa.

Ensimmäinen Sulkavan Suursoutu vuonna 1983 meni niin hyvin, että aloitin kovan kestävyysurheilutreenin. Vuosien treenaus tuotti hyviä tuloksia ja vuonna 1989 saavutin kaverini kanssa yleisen sarjan kilpasoudussa ensimmäinen pronssimitalin. Tästä tietenkin harjoitteluinto kasvoi. Mitaleita alkoi tulla joka vuosi. Vuonna 1992 voitin soutuparini kanssa ensimmäisen Suomen mestaruuden Sulkavan Suursouduissa sekasarjassa uudella reittiennätyksellä. Tässä sarjassa minä soudin koko matkan ja

soutuparini Anneli meloi. Yhteisharjoitusta meillä oli neljä tuntia. Seuraavana vuonna 1993 soudin miehet 40-vuotiaat sarjassa kuusamolaisen Aimo Jokirannan kanssa ja taas Suomen mestaruus uudella SM-reittiennätyksellä, joka on voimassa tänäkin päivänä ja oli soudettu kiinteällä penkillä. Tällä tavalla menestyksen vuodet jatkuivat tuoden minulle 17 Suomen mestaruutta ja muita mitaleja yli 30. Suomen mestaruudet ovat tulleet kaikilta kilpailumatkoilta 500 metristä 60 kilometriin. Olen voittanut myös yksinsoudussa kaksi Suomen mestaruutta ja viimeisin mestaruus tuli muutama vuosi sitten Sulkavan Suursoudusta miehet parisoutu 60-vuotiaat ja uudella reittiennätyksellä. Olen myös soutanut kirkkoveneitä, joten kaikki mahdollinen soudusta on tullut koettua. Se, että Sulkavan Suursoudut on tullut soudettua 38 kertaa johtunee pitkälti siitä, että aloitin aktiivisen kilpasoudun vasta 29-vuotiaana ja on ollut hyvää tuuria, että terveyden puolesta ei ole tarvinnut jättää yhtään soutukesää väliin. Tänä kesänä en soutanut enää hampaat irvessä, vaan olin soutukaverini kanssa retkisarjassa, jossa soutu kahvitaukoineen oli ihan mukavaa. Ensi kesänä uudestaan. Suursoutuneuvoksen tittelin sain vuonna 2014.

Toinen minulle rakas urheiluharrastus oli hirvenhiihto yli kolmekymmentä vuotta ja lukuisien pienempien mestaruuksien lisäksi omassa sarjassani Itä-Suomen mestaruuden, joka on minun paras saavutukseni tässä lajissa.

Tulevaisuus

Tulevaisuudelta toivon tietenkin terveyttä niin itselleni kuin kaikille lähimmäisilleni ja elonpäiviä seurata etenkin lastenlasten kasvamista. Varmaankin, jos kunto ja into pysyvät tällaisen kuin se vielä on, niin klapi- ja halkokauppiaan hommia jatkan vielä muutaman vuoden. Ikää on nyt 66 vuotta, mutta mieli on välillä kuin 15-vuotiaalla.

Grillijuhliin osallistujat Yläjärven rannalla.

Kahden hengen malmipora.

Kuparisaaren kulkija

Teksti ja kuvat Mikko Vesterinen

Aloittaessani oman sukututkimuksen, sukulaisten jäämistöstä tuli esille Amerikkaan menneiden sukulaisten tietoja. Vesteristen Viestissä vuodelta 2007 kerroinkin tarkemmin siitä, kuinka onnistuin jäljittämään vielä elossa olevia sukulaisia Michiganissa. Sen jälkeen toiveena on ollut päästä katsomaan noita maita, jonne muuttaneet ensimmäiseksi asettuivat. Viime kesänä kaukaiset sukulaiset järjestivät sukukokouksen Calumetissa, juuri siinä kaupungissa, jonne isoisoisäni veli Emil Vesterinen asettui 1870-luvun alussa. Pakkohan sinne oli mennä.

Vietin menomatalla muutaman päivän Chicagossa. Isossa kaupungissa oli paljon nähtävää, keskusta on täynnä isoja pilvenpiirtäjiä. Joki- ja järviristeilyllä näki kaupungin arkkitehtuurin ja sen eri ikäkerrokset hyvin. Ehdinpä viettää yhden aamupäivän kuulussa taidemuseossakin.

David Bellville, kaukainen serkkuni, joka on käynyt muutama vuosi sitten Suomessa sukukokouksessakin, poimi

minut autoonsa matkallaan Michiganin Kuparisaarille, mikä oikealta nimeltä on Keweenawin niemimaa. Saavuimme tiistaina iltapäivällä Calumetiin ja majoituimme hotelliin. Ensimmäinen yhteinen illallinen nautittiin muutaman kilometrin päässä olevassa ravintolassa.

Seuraavana päivänä kiersimme ympäri Keweenawin niemimaata. Näimme useita pienehköjä putouksia, kahlasimme Yläjärven hiekkarannalla, kävimme sotilaslinnoituksessa, jonka yhteydessä avattiin ensimmäinen kuparilouhos 1844. Copper Harbour, Kuparisatama Yläjärven rannalla oli pakollinen kohde, jonka jälkeen nousimme vielä Brockway-vuorelle, josta avautui hienot näköalat niin Yläjärven kuin itse niemimaankin suuntaan.

Illalla juhlimme Davidin syntymäpäivää hotellilla. Muutama innokas lähti vielä Shute's Salooniin, jonka upea sisustus oli säilytetty alkuperäisessä asussaan 1900-luvun alusta.

Torstaina tutustimme Quincyn kaivokseen. Sen ison, aikanaan maailman suurimman höyryllä toimineen nosturin tekijä oli suomalaissyntyinen Bruno Nordberg. Nosturilla saatiin syvällä maan alla louhittu malmi maan pinnalle, samoin kaivosmiehet siirtyivät höyryn kuljettamilla hisseillä eri syvyyskerroksiin maan alle. Tämä höyrykone on entisöity ja sillä on oma hoitoyhdistys, joka järjesti kierroksen kaivokseen.

Viimeistään kierroksella ymmärsi kuinka raskasta ja vaarallista työtä kaivostyö on ollut. Aluksi miehet työskentelivät ison lekan ja paksun piikin kanssa kahden hengen tiiminä. Toinen piti piikkiä paikoillaan ja toinen iski sen päähän lekalla. Kypärässä oli valolähteenä aluksi pelkät kynttilät, myöhemmin karbidilamput. Siinä piti luottaa pariinsa, silti vahinkoja sattui paljon. Nämä kaivosmiehet tulivat pääasiassa Cornwallista, Englannista, jossa he olivat jo työskennelleet hiilikaivoksissa. Seuraavassa vaiheessa miehet saivat höyrykäyttöisen kahden hengen porakoneen. Tämä nopeutti louhintaa, mutta vastaavasti miesten palkat laskivat. Kun kaivosyhtiö otti käyttöön yhden miehen porakoneen, se sai koko niemimaan kaivosmiehet lakkoon kesäkuun 23. päivänä 1913. Lakko kesti huhtikuulle 1914.

Yhden hengen malmipora.

Jälkeläiset ikäjärjestyksessä.

Hieman saimme kävellä ympäriinsä valitulla lohkolla, kunnes löytyi iso harmaa kivi ja siinä nimi Wester.

Lakon aikana, jouluaattona 1913, tapahtui yksi alueen hirveimmistä tragedioista. Lakkolaiset perheineen (noin 600 henkeä) olivat kokoontuneet Italian Hall – juhlatilan toiseen kerrokseen joulujuhlan viettoon. Äkkiä joku oli huutanut ”Fire” (tulipalo), mikä sai aikaan paniikin ja ryntäyksen alas vieville jyrkille portaille. Alhaalla ovet avautuivat sisäänpäin, henkilöt eivät päässeet ulos, vaan puristuivat kuoliaaksi portaikkoon ja ovelle. Kaikkiaan 73 kuoli, joista 59 oli lapsia. Suomalaisyntyisiä kuoli 50, joista 38 oli lapsia. Huudon tekijäksi epäiltiin kaivosyhtiön miestä, jonka tarkoituksena oli pilata juhlat, mutta ketään ei kuitenkaan saatu kiinni eikä sitä ole voitu varmistaa. Kuulustelut pidettiin aluksi englanniksi eikä todistajat pystyneet kertomaan näkemäänsä. Vasta maaliskuussa saatiin järjestettyä kuulustelut, joissa oli tulkkaus paikalla. Kahdeksan todistajaa kertoi nähneensä, että huutaja oli pitänyt lakonvastaista pinssiä takissaan. Syyllisestä on myöhemmin esitetty epäilyjä, mutta ketään ei rangaistu.

Torstai iltapäivällä vietimme aikaa yhden sukulaisen vuokraamalla rantamökillä, grillasimme ja istuimme Ylä-

järven rannalla ilta-auringon paisteessa. Pakko oli myös uida järvessä, veden lämpötila oli suomalaiselle kohtuullinen.

Perjantaiamuna suuntasimme Lakeview-hautausmaalle, jonne tietojeni mukaan moni sukulaisistani oli haudattu. Toimistossa oli hyvä tietokanta, josta nimellä löytyi tarkemmat tiedot, missä osassa hautausmaata hauta pitäisi löytyä. Hieman saimme kävellä ympäriinsä valitulla lohkolle, kunnes löytyi iso harmaa kivi ja siinä nimi Wester. Sen ympäriltä löytyi sitten Emilin, hänen tyttärensä Evelinan ja Emilin veljen, John Williamin hautakivet. Amerikassa hautapaikka on ikuinen, se ei vanhene toisin kuin täällä Suomessa. Maanantaina löysin sitten toisen tyttären, Idan haudan. Samalla puhdistin hautakivet sammaleesta.

Perjantaina iltapäivästä suuntasimme Hancockissa olevaan Finnish American Heritage Centeriin, jossa tapasimme keskuksen vetäjän Jim Kurtin. Luovutimme hänelle Justiinan kanssa tekemämme kirjan Amerikan Vesteristen siirtolaisista. Keskuksessa on mittava arkisto, mm. suomenkielisten sanomalehtien, kuten Suomettaren ja

Vesteristen Amerikan siirtolaisuudesta kertovan kirjan luovutus Finnish American Heritage Centerin vetäjälle Jim Kurtinille.

Työmiehen vuosikerrat olivat selailtavissa 1900-luvun alkupäivistä. Jimin juuret ovat Kuusamossa ja hän oli veraton tietolähde. Muutoinkin alueella tapaamani ihmiset tuntuivat lähes kaikki omaavan suomalaisia sukujuuria. Perjantain illallinen nautittiin Hancockissa italialaisessa ravintolassa.

Lauantaina osa sukulaisista lähti jo kotimatkoilleen, mutta itse jäin maanantaihin asti. Lauantaina Calumetissa vietettiin Pasty Party -juhlia (Piirakkajuhlat). Alue on tunnettu täytetyistä piirakoistaan.

Saimme seurata myös syöntikilpailua, jossa 5 minuutin aikana piti syödä niin monta piirakkaa kuin vaan jaksaa ja ehtii. Voiton vei mies, joka söi yli kolme piirakkaa (ja ne piirakat olivat lähes kalakukon kokoisia)!

Eikä Amerikassa ole juhlia ilman paraattia, niin täälläkin saimme seurata sitä.

Maanantaina siirryin sitten Hancockiin. Tiistaina menin uudestaan Finnish American Heritage -keskukseen selaamaan vanhoja Suomettaria. Jim Kurtti esitteli minut Linda Applegatelle, jonka isoisä oli nimeltään Paul

Alueella tapaamani ihmiset tuntuivat lähes kaikki omaavan suomalaisia sukujuuria.

Westerinen. (Tiedot löytyvät Amerikan siirtolaiskirjasta sivulta 27). Linda asui miesystävänsä kanssa syväällä metsässä Limingantiellä. He elivät mahdollisimman luonnonmukaista elämää, kasvattivat ruokansa itse ja elivät ilman nettiyhteyksiä.

Keskiviikkona palasin takaisin Chicagoon, josta sitten lähdin torstaina takaisin Suomeen. Tosi antoisa matka sukulaisten jäljillä.

Kenkäveron kartano Mikkelissä.
Kuva: Mikko Vesterinen